

נקמת הצ'אי מסאלה

עד לפני 62 שנה שלטו הבריטים בתת היבשת ההודית. לא עוד, קונצרן טאטא ההודי הפך את הגלגל. הכירו את החברה שלא מפסיקה לקנות את האייקונים של הממלכה המאוחדת

צילום: בלומברג

מאת עו"ד ענת ברנשטיין-ריין

1

חודש שעבר הגעתי בפעם הראשונה למקום הרחוק שנקרא קוצ'ין. כמי שגדלה בדרום הארץ, הכרתי את הקוצ'ינים כהודים שלמדו איתנו בבית הספר וגרו במושב נבטים. כשהתחלתי את הרומן עם הודו למדתי קצת יותר על העיר והקהילה היהודית המפוארת שחייתה בה. למי שלא מכיר, קוצ'ין היא עיר נמל במדינת קרלה, המדינה הדרום-מערבית ביותר השוכנת לחופו של הים הערבי.

קרלה קוראת לעצמה "מדינתו הפרטית של האל", אך אילו היו מבקשים ממני להעניק שם חדש למדינה, הייתי קוראת לה "טאטאלנד". כי לאן שלא מסתכלים בקרלה, רואים את טביעת הרגל של קונצרן טאטא. מותג המים המינרליים הימלאיה שייך לטאטא, הספק הסולרי המוביל הוא טאטא אינדיקום, מולנו נוסעות משאיות מקושטות כמו פרויקט גמר של בצלאל, השייכות כמונן לטאטא. מלון טאג' שייך לטאטא, שירות הכבלים שהלוגו שלו מופיע על המסך כל הזמן הוא טאטא סקיי. בעצם לאן שנפנה, הכל טאטא. ולכאורה אפשר לקרוא לכל הודו טאטאלנד, אולם בקרלה הדבר בולט יותר בשל מטעי התה, שבהם שולטת טאטא טי (Tata Tea).

במדינת קרלה נמצאים כרבע ממתעי התה של הודו. רובם מנוהלים על ידי טאטא. כשלגמתי תה באחד הדוכנים הבנתי סוף סוף למה הבריטים כבשו את הודו – כנראה כדי להבטיח לעצמם אספקה שוטפת לתה של ארבע אחר הצהריים. לגימה נוספת הזכירה לי איך טאטא כובשת את בריטניה ואיך הצ'אי מסאלה נוקם את נקמתו המתוקה באינגליש ברקפסט.

באחרונה הודיעה טאטא כי היא רוצה לצאת מעסקי המטעים, לעלות בשווקים האספקה ולהפוך לשחקנית מרכזית בשוק התה העולמי, ולשם כך יצאה לסדרת רכישות בעולם. היא החלה בכך בשנת 2000

עם רכישת חברת התה הבריטית טטלי, השולטת בשוק הבריטי ומחזיקה במקום השני בשוק האמריקאי. לאחר מכן רכשה את חברת Good Earth מקליפורניה, המתמחה בתערובות תה וצמחים ומחזיקה נתח נכבד במערב ארה"ב. על הדרך בוצעו רכישות דיומות בסין, רוסיה, דרום אפריקה וצ'כיה – והכל מתוך כוונה להפוך להיות שחקנית עולמית מובילה.

טאטא לא עוצרת בתה ולא מספיק לה להקים רשת מלונות טאג' מצליחה. המשך כיבוש הסמלים האנגליים היה ברכישת שני מלונות יוקרה לונדוניים וצירופם לרשת טאג' – קראון פלאזה (לשעבר מלון סנט ג'יימס) ומלון בקינגהם, שניהם ממוקמים ליד ארמון המלוכה הבריטי. המעניין הוא שמייסד האימפריה, ג'אמשטגי טאטא, הקים את מלון טאג' מהאל במומבאי רק מפני שהבריטים לא התירו להודים להתאכסן במלונות היוקרה בעיר. עכשיו, כשהם רוכשים את המלונות היקרים בלונדון עצמה,

אל תגידו לי שאין בכך מן הנקמה. רק תה ומלונות? לא. לפני שנתיים בדיוק רכשה טאטא סטיל את חברת הפלדה הגדולה בבריטניה, קורוס. קורוס מחזיקה בכ-50% מהשוק המקומי, והחברה המאוחדת הפכה את טאטא לשחקנית הששית בגודלה בעולם בשוק הפלדה, עם תפוקה שנתית של 28 מיליון טונות.

אבל זה לא הסוף לפלישה ההודית לבריטניה. בשנה שעברה רכשה טאטא מוטורס את שני מותגי הדגל של תעשיית המכוניות הבריטית – יגואר ולנדרובר. בפקקים של מומבאי אין צורך ביגואר, ונדרמה לי שהרכישה הזאת לא נעשתה ממניעים כלכליים גרידא, אלא בעיקר לצורך האמידה. מזל שחנות הכלבו הרודס מצויה בבעלות משפחה מצרית, אחרת גם עליה היתה טאטא שמה את עינה. ■

הכותבת היא מנכ"ל משותף ב־A&G Partners, סגן יו"ר לשכת המסחר ישראל-הודו, יו"ר לשכת המסחר ישראל-סרי לנקה. לתגובות: anat@angp.net

חדשות מהשטח

◀ **טאטא טלה-סרוויסס מיזגה את מערך מגדלי התקשורת הסלולרית שלה עם זה של חברת התשתיות SREI. SREI העבירה לחברה המשותפת 5,000 מגדלים, ושילמה לטאטא קרוב מיליארד דולר תמורת 49% בחברה הממוזגת וכן זכות שליטה בניהול. החברה החדשה תחזיק 18,000 מגדלי תקשורת ותהיה שחקנית מובילה בשוק, מול מתחרות כגון Essar, GTL ו-Towervision הישראלית.**

◀ **ב־19 במאָרס תגיע להרצאת אורח בתל אביב הכתבת הראשית של "ביזנסוויק" בהודו, מנג'יט קריפלני. מהעיתונאיות המשפיעות ביותר בהודו כיום ומי שזכתה בפרסי עיתונות רבים. היא תדבר על תפקידה של הודו בכלכלת העולם בזמן מיתון, על מנועי הצמיחה של הודו לקראת העשור הבא ועל ההזדמנויות שהודו מציעה לישראלים.**

◀ **ברשימת המניות והחברות המומלצות שפירסם החודש המגזין "אינדיה טודיי" בלטו החברות אינפוסיס ו-BHEL. האחרונה היא היצרנית הגדולה במדינה לצידו לתחנות כוח, ובמדינה עם בעיות אנרגיה קשות ומחשלה שמשקיעה הון בהקמת תחנות כוח חדשות, השקעה בחברה זו נחשבת לבטוחה. אינפוסיס הצליחה השנה, ולמרות ההאטה העולמית והעובדה שרבות מלקוחותיה הן חברות בינלאומיות, עברה גם השנה את התחזית השנתית והראתה צמיחה של 30%. אינפוסיס הקימה באחרונה מרכז הדרכה, מחקר ופיתוח על שטח של אלף דונם בעיר מייזור, שיהיה אחד ממרכזי ההדרכה הגדולים בעולם.**